

– MDB Adil Geçiş Yüksek Düzeyli İlkeleri1–

Çok Taraflı Kalkınma Bankaları (ÇKB'ler) adil bir geçişi destekleme konusunda ortak taahhütte bulundular. BM Genel Sekreteri'nin Eylül 2019'daki İklim Eylem Zirvesi'nde, Çok Taraflı Kalkınma Bankaları bir rapor yayınladı [Üst Düzey Açıklama](#), iklim değişikliğiyle ilgili stratejik önceliklerini ve bunları ele almak için atacakları adımları ortaya koyan. Bu, uzun vadeli düşük sera gazı (GHG) emisyonlarının ve iklime dayanıklı stratejilerin geliştirilmesini destekleyerek 'müşterilerin fosil yakıt kullanımından uzaklaşmasına yardımcı olma' taahhüdünü ve 'ulusal kalkınma bankaları ve diğer finans kuruluşlarıyla birlikte, COP26'ya kadar ekonomik çeşitliliği ve katılımı teşvik eden adil bir geçişi destekleyen finansman ve politika stratejileri geliştirme'yi içeriyordu. Adil geçişle ilgili MDB faaliyetlerinin ilk değerlendirmesini takiben, MDB'ler adil bir geçiş için MDB desteğini yönlendirmeye yardımcı olmak ve çabalarında tutarlılık, güvenilirlik ve şeffaflık sağlamak için bir dizi üst düzey ilke geliştirmeyi kabul ettiler.

Adil bir geçişe duyulan ihtiyaç Paris Anlaşması'nda belirtilmiştir. Giriş bölümünde, çevresel bütünlük ve iklim adaleti gibi ayrı ancak ilişkili konuların yanı sıra, 'işgücünün adil bir şekilde geçişinin ve ulusal olarak tanımlanmış kalkınma önceliklerine uygun olarak insana yakışır iş ve kaliteli işler yaratılmasının zorunlulukları'ndan bahsediliyor. Paris Anlaşması'nın ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin (SKH) uzun vadeli hedeflerine ulaşmak, ekonomi çapında bir dönüşüm gerektirecektir. Geçişin maliyet ve faydalarının adil bir şekilde dağıtılmasını sağlamak için adil bir geçişe destek, bunun ayrılmaz bir parçasıdır. İş kayıplarının ve endüstriyel geçişin işçiler ve topluluklar üzerindeki olumsuz etkilerini ele alma ve geçişle ilişkili fırsatlara erişimi artırma çabaları - insana yakışır, sürdürülebilir işler ve yeşil sektörlerin büyümesi dahil - 2015'ten bu yana uluslararası gündemde hızla yükseldi. Covid-19 salgınının sosyal ve ekonomik etkileri artık netleştikçe, birçok kişi krizden yeşil ve 'adil' bir şekilde kurtulma çağrısında bulunuyor.

Bu bağlamda, çok taraflı kalkınma bankalarının adil bir geçişi nasıl destekleyeceklerini açıkça ortaya koymaları önemlidir. İlkeler, adil bir geçişle ilişkili hedefler, yaklaşım, kapsam, ölçek, sonuçlar ve süreçler hakkında üst düzey yönlendirme sağlar. Ayrıca, MDB'lerin operasyonel tanımlarını ve stratejilerini yetkilerini, coğrafyalarını ve beceri setlerini ve adil geçiş zorluklarının ve fırsatlarının bağlama özgü doğasını yansıtmak şeklinde uyarlamaları için esneklik sağlar. İlkeler, adil bir geçiş için MDB desteğine ilişkin ortak bir anlayış sağlamayı ve bununla ilgili MDB politikalarını ve faaliyetlerini yönlendirmeyi, kalkınma yardımı optimize etmeyi ve ülke katılımında tutarlılığı desteklemeyi, adil geçiş düşüncelerini ulusal olarak belirlenen katkılara (NDC'ler) ve uzun vadeli düşük sera gazı emisyonlarına ve iklime dayanıklı stratejilere entegre etme çabaları dahil olmak üzere hedeflemektedir. Ayrıca, ulusal ve bölgesel kalkınma bankaları, bağışçılar ve finans kuruluşları da dahil olmak üzere diğer paydaşlar ve finans kaynaklarıyla katılım için net sinyaller ve tutarlı bir çerçeve sağlarlar.

İlke 1: MDB'nin adil bir geçişe yönelik desteği, sosyo-ekonomik sonuçları mümkün kılarken iklim hedeflerine ulaşmayı ve hem Paris Anlaşması'na hem de Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne doğru ilerlemeyi hızlandırmayı amaçlıyor.

1 Bu ilkeler, Dünya Bankası Grubu'nun (WBG) girdilerini de içeren MDB grubu tarafından hazırlanmıştır.

Çok taraflı kalkınma bankaları, Paris Uyumlaştırması bağlamında ve NDC'lerin, uzun vadeli düşük sera gazı emisyonlarının ve iklime dayanıklı stratejilerin sunulmasını destekleme amacıyla adil geçişe yaklaşıyor. Adil bir geçişe destek, uygun fiyatlı ve temiz enerji (SDG7), cinsiyet eşitliği (SDG5), insana yakışır iş ve ekonomik büyüme (SDG8), azaltılmış eşitsizlikler (SDG10), sorumlu üretim ve tüketim (SDG12) ve iklim eylemi (SDG13) ile ilgili olanlar olmak üzere birkaç SDG'yi de beraberinde getiriyor. MDB'nin adil bir geçişe verdiği destekle ilişkili iklim sonuçları açıktır ve daha yüksek NDC ve uzun vadeli strateji hırsı içerir ve Paris Anlaşması'nın hedeflerini destekler. Sosyoekonomik sonuçlar, etkilenen topluluklar ve bölgeler için destek ve sürdürülebilir, kapsayıcı ve dayanıklı geçim kaynaklarına ve hizmetlere erişimin artırılması dahil olmak üzere daha geniş olacaktır. Bir yaklaşım olarak, MDB'nin adil bir geçişe verdiği destek, iklim ve sosyoekonomik sonuçlar sunmayı ve böylece Paris Anlaşması ve SDG'lerin sunulmasını hızlandırmayı amaçlamaktadır.

İlke 2:MDB'nin adil bir geçişe yönelik desteği, MDB yetkileri ve stratejileri ile NDC'ler ve uzun vadeli stratejiler de dahil olmak üzere ülke öncelikleri doğrultusunda finansman, politika katılımı, teknik tavsiye ve bilgi paylaşımı yoluyla sera gazı emisyonu yoğun ekonomik faaliyetlerden uzaklaşmaya odaklanmaktadır..

Müşterilerin fosil yakıtlardan ve sera gazı emisyonu yoğun ekonomik faaliyetlerden uzaklaşıp çeşitlendirilmiş, kapsayıcı ve dayanıklı bir ekonomiye doğru ilerlemelerine yardımcı olma ihtiyacı, 2019 Yüksek Düzeyli MDB Beyannamesinde adil bir geçiş için çerçeveyi sağlamıştır. MDB'lerin sera gazı yoğun bağlamlarda faaliyet gösterdiği yerlerde, adil bir geçişe destek fosil yakıt üretimi, termik güç ve diğer sera gazı emisyonu yoğun faaliyetlere odaklanabilir. Daha az sera gazı emisyonu yoğun bağlamlarda faaliyet gösterenler, gereksiz geçiş maliyetlerine maruz kalmaktan kaçınan sürdürülebilir, kapsayıcı ve dayanıklı kalkınma için alternatif yollara odaklanabilir. Tüm bağlamlarda, eğitim ve becerilere destek geçişi hızlandırmaya ve sürdürülebilir geçim kaynaklarına erişimi iyileştirmeye yardımcı olabilir. Adil bir geçişe destek ayrıca arazi, orman ve su kaynaklarının adil ve sürdürülebilir kullanımını da destekleyebilir. Mevcut politikalar ve faaliyetler içinde adil bir geçişe desteği ana akıma sokmaktan ek, hedefli müdahaleler geliştirmeye kadar çok sayıda giriş noktası vardır. Her durumda, Çok Boyutlu Kalkınma Planı (MDB) yetkileri ve işletme modelleri ile NDC'ler ve uzun vadeli stratejiler de dahil olmak üzere ülke öncelikleri, adil bir geçişe desteklemeye yönelik kurumsal yaklaşımlara rehberlik edecektir.

İlke 3:Çok taraflı kalkınma bankaları, mevcut çok taraflı kalkınma bankaları politikalarını ve faaliyetlerini oluşturarak, diğer kamu ve özel finansman kaynaklarını harekete geçirerek ve uzun vadeli, yapısal ekonomik dönüşümü hedefleyen stratejik planlar aracılığıyla koordinasyonu artırarak adil bir geçişe yönelik desteği teşvik edecektir..

Uzun vadeli yaklaşımları göz önüne alındığında, MDB'lerin adil bir geçişe yönelik desteği ölçeklendirmede oynayacakları benzersiz bir rol vardır. Adil bir geçişe yönelik etkili destek sağlamak, iklim değişikliği, enerji ve ekstraktifler, sosyal kalkınma, cinsiyet ve ekonomik katılım, sağlık, sürdürülebilir altyapı ve makroekonomik planlama gibi birden fazla alanı kapsayan MDB'ler içinde ve arasında koordinasyon gerektirecektir. Ayrıca, ulusal ve bölgesel kalkınma bankaları, bağışçılar ve özel sektör dahil olmak üzere diğer paydaşlarla gelişmiş koordinasyon ve eş finansman ve politika yaklaşımları ve teknik yardım konusunda iş birliği yoluyla adil bir geçişe yönelik desteği ölçeklendirmek için diğer finans kaynaklarının harekete geçirilmesi gerekecektir. Bunu yaparken, MDB'ler adil bir geçişin uzun vadeli zorluğunu ve entegre yer temelli planlama, altyapı yatırımı, işgücü piyasası ve sosyal kalkınma politikası, KOBİ ve sosyal finans, beceriler ve eğitim dahil olmak üzere destek potansiyelini kabul eder ve geçişe yönelik politik ve sosyo-ekonomik engelleri ortadan kaldırır ve yerel, bölgesel ve ulusal düzeylerde yapısal ekonomik dönüşümlere katkıda bulunur.

İlke 4:MDB'nin adil bir geçişe yönelik desteği, olumsuz sosyoekonomik etkileri azaltmayı ve net sıfır ekonomiye geçişe ilişkili fırsatları artırmayı, etkilenen çalışanları ve toplulukları desteklemeyi ve herkes için sürdürülebilir, kapsayıcı ve dayanıklı geçim kaynaklarına erişimi geliştirmeyi amaçlamaktadır..

MDB'nin adil bir geçişe desteği, net sıfır ekonomiye geçişle ilişkili maliyet ve faydaların dağılımı tarafından bilgilendirilecektir. İklim politikasındaki değişikliklerden ve sera gazı yoğun ekonomik faaliyetlerin rekabet gücü ve dayanıklılığından etkilenen insanlar ve topluluklar üzerindeki olumsuz etkileri azaltmayı ve geçişle ilişkili yeni fırsatlara, işlere ve pazarlara eşit erişimi desteklemeyi amaçlamaktadır. Cinsiyet odaklı ve entegre bölgesel kalkınma yaklaşımları kullanan bu yaklaşım, fosil yakıtlara ve sera gazı emisyonu yoğun faaliyetlere bağımlı toplulukların ekonomik yenilenmesini destekleyebilir ve sürdürülebilir, kapsayıcı, dayanıklı kalkınmaya alternatif yollar sağlayabilir. MDB'lerin kullanabileceği giriş noktaları, güvenlik önlemleri, sosyal korumalar ve ülke teşhisleri gibi mevcut araçlara dağıtımsal hususları entegre etmekten adil geçiş planları ve projeleri de dahil olmak üzere yeni yaklaşımlar geliştirmeye kadar uzanır. MDB'lerin etkileri azaltma ve fırsatları geliştirme arasındaki göreceli vurgusu, faaliyet bağlamlarını yansıtacaktır.

İlke 5:MDB'nin adil bir geçişe yönelik desteği, tüm ilgili paydaşları ve etkilenen grupları kapsayan şeffaf ve kapsayıcı planlama, uygulama ve izleme süreçlerini teşvik eder ve kapsayıcılığı ve toplumsal cinsiyet eşitliğini daha da ileriye taşır.

MDB'nin adil bir geçişe verdiği destek, sonuçların yanı sıra 'adil' süreçleri de teşvik eder. Gerçekten kapsayıcı, şeffaf ve hesap verebilir süreçler, adil bir geçişe yönelik başarılı desteğin merkezinde yer alır. Adil bir geçişle ilişkili zorluklar ve fırsatlar, doğası gereği bağlama özgüdür, etkilenen yeri ve insanları yansıtır ve yerel, bölgesel ve ülke düzeyinde katılımlarını ve sahiplenmelerini gerektirir. Bu nedenle, MDB'nin adil bir geçişe verdiği desteğin, etkilenen gruplarla istişare edilerek, MDB standartları ve uluslararası en iyi uygulamalar doğrultusunda ve kadınlar ve diğer gruplar için kapsayıcılığı ve fırsat eşitliğini ilerleten yollarla geliştirilmesi ve sunulması önemlidir. MDB'ler ayrıca, hükümet ve iş dünyası da dahil olmak üzere diğer paydaşların şeffaf, kapsayıcı süreçler sunmalarını teşvik etmek ve desteklemek için nüfuzlarını ve yatırımlarını kullanabilirler.

Adil Geçiş için Çok Taraflı Kalkınma Bankaları Desteğine İlişkin Üst Düzey İlkeler, COP26 öncesinde Çok Taraflı Kalkınma Bankalarının ortak çalışmalarına rehberlik ediyor.Bunlar, adil bir geçiş destekleyebilecek yaklaşımlar, araçlar ve enstrümanlar ile finans, iş dünyası, sivil toplum ve adil bir geçiş desteklerini ölçeklendirmelerine yardımcı olabilecek diğerleriyle ortaklıklar da dahil olmak üzere pratik MDB adil geçiş kaynaklarının geliştirilmesine bilgi sağlayacaktır. Covid-19 krizi bağlamında, ilkeler ayrıca, kapsayıcı bir şekilde makul, sürdürülebilir işler yaratırken karbonsuzlaştırmayı ve sürdürülebilir bir ekonomiye geçişi hızlandıran 'yeşil iyileşme' önlemlerinin geliştirilmesine yönelik MDB desteği konusunda rehberlik sağlayabilir.